

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklicji beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knaifova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaifova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Sama ugibanja in kombinacije

Optimizem ministrskega predsednika. — Nove volitve najkasneje v septembru. — Kako mislijo vlado izpolniti.

— Beograd, 19. maja. Nervoznost, ki se polašča političnih krogov spriča nejasnosti političnega položaja, karakterizirajo tudi številne in najrazličnejše kombinacije, ki se vedno znova ponavljajo in širijo tako iz vladnih kakor iz opozicijskih vrst. A vse te verzije in kombinacije o izpolnitvi vlade, o volilnem mandatu itd. so se izkazale doslej za netočne. Tako se je tudi o priliki avdiencije ministrskega predsednika Vukičevića v Vrnjački banji z vso resnostjo zatiralo, da bo izposloval razpust Narodne skupščine in razpis novih volitev. A vse to se je pokazalo kot neresnično. Kakor se sedaj doznavlja iz okolice ministrskega predsednika, je on v svoji avdienci referiral kralju o splošnem položaju in o raznih tekočih zadevah. O novih volitvah se po teh informacijah sploh ni govorilo, ker to vprašanje po programu vlade še ni aktualno. Če so se te vesti vzdrževale prej tudi v vladnih krogih, je imelo to pač le taktičen pomen.

Volitve bodo razpisane, kadar bo čas zato. V okolici ministrskega predsednika se zato naglašja, da je položaj vlade stabilen in bo tudi politični položaj ostal v bližnji bodočnosti neizpremenjen. Ne izključuje pa se možnost izpolnitve odnosno razširjenja vladne koalicije, a tudi to bi ne izpremenilo osnovne politike in programa Vukičevićeve vlade, ki je po mnenju vladnih krogov mnogo solidnejša in širša, kakor pa vse dosedanje parlamentarno-politične koalicije in koncentracije. Vlada bo znala odstraniti vse ovire, ki bi se ji stavile na pot pri njenem prizadevanju, da vzpostavi v državni upravi red in zjamči zakonitost.

Dočim slikajo Vukičević situacijo kot stabilno, davidovičević slej ko prej še vedno forsirajo razpis novih volitev in upajo, da po povratku zunanjega ministra dr. Marinkovića s svojimi zahtevami prodro. V njihovih vrstah se računa s tem, da Marinković še tekom današnjega ali jutrišnjega dne odpotuje v Vrnjačko banjo v avdienco k kralju, da mu poroča o poteku in uspehu konference Male antante ter da se ponovno zavzame za razpust Narodne skupščine

in razpis novih volitev. Vaš poročevalec je imel priliko govoriti o tem vprašanju z uglednim demokratskim politikom, aktivnim ministrom, ki je naglasil, da so nove volitve neizbežne ter da se bodo vršile najkasneje v septembru. Potem takem bi morala biti Narodna skupščina razpuščena koncem junija. Ker se mora po ustavi sestati skupščina 20. oktobra k rednemu zasedanju, bi se nova skupščina že pred tem sestala k izrednemu zasedanju, da reši predpisane formalnosti, kot verifikacijo mandata, volitev predsedstva itd.

Precejšnjo pozornost je vzbudil prihod dr. Trumbića, ki je dospel v Beograd skupno z zunanjim ministrom dr. Marinkovićem. V poučenih krogih se zatiruje, da sta spotoma razpravljala o vstopu hrvatskih federalistov v vlado. Za to si prizadeva posebno Marinković, ki upa, da bi pridobil federaliste za novo državno stranko. Baje pa je dr. Trumbić te ponudbe odbil. Dr. Trumbić je včeraj posetil prometnega ministra, pri katerem je interveniral radi železniške zveze Dalmacije z zaledjem ter pri ministrskem predsedniku radi pomoči za žrtve zadnjega potresa. Sicer pa dr. Trumbić ni iskal stikov z merodajnimi političnimi faktori.

— Beograd, 19. maja. Beogradske «Novosti» prinašajo daljše informacije o nameravani izpolnitvi vlade z ozirom na prihodnje volitve. Po teh informacijah bi prometni minister general Milosavljevič tik pred razpisom volitev odstopil. Prometni ministerstvo bi prevzel dr. Kumanudi, ker smatrajo vladni krogi za neoportuno, da bi bil v volilni vladi aktiven general. V vlado bi vstopila še demokrat dr. Andjelinovič in radičevski disident dr. Nikić. Umerjenelše radikale bi zastopal Velja Popović. Kot ministra brez portfelja bi stopila v volilno vlado dr. Surmin in dr. Drinčević. O vstopu Bože Maksimovića v vlado se v zadnjem času ne govori več, ker se temu upirajo predvsem demokratje. V splošnem pa se naglašja, da so šanse Uzunovića, Maksimovića in Ninčevića v zadnjem času zelo padle, ker so s svojo politiko spravili državo v težaven položaj.

Pašicevci prehajajo v ofenzivo

Afront proti Vukičeviću. — Kompromis med radikali in bosanskimi muslimani izključen.

— Beograd, 19. maja. V radikalnem poslanskem klubu je danes popoldne opaziti izredno živahno vrvenje. Predsednik Narodne skupščine g. Marko Trifković je imel danes dopoldne z radikalnimi voditelji daljšo konferenco. Med drugimi je značilno, da je bil v daljšem razgovoru s predsednikom radikalnega kluba Ilijo Mihajlovičem. Po tem razgovoru se je g. Marko Trifković napotil v pravosodno ministrstvo, kjer se je posvetoval z ministrom dr. Sršićem. Radikali pripominjajo, da so pašicevci pričeli živahno akcijo v cilju, da pridobe na terenu v svojo korist in to akcijo že občuti ministrski predsednik g. Velja Vukičević, kar ga ovira pri izvedbi njegovih načrtov.

Danes dopoldne se je zglasil v ministr-

skem predsedstvu tudi podpredsednik Narodne skupščine dr. Subotić. Drugače ni nikakih novih političnih momentov.

Konflikt med bosanskimi radikali in muslimani se poostreuje in je zadobil tak razmah, da je izključen vsak kompromis med njimi.

Za danes popoldne je določena plenarna seja zakonodajnega odbora, ki nadaljuje razpravo o kazensko - pravnem redu. Po tej seji se vrši seja finančnega odbora, ki bo razpravljala poleg kreditov iz Blairrovega posojila tudi o racionalizaciji gospodarstva na državnih posestvih.

Za 18. uro je napovedana seja ministrskega sveta. Na dnevnem redu so poročila resornih ministrov.

opaziti zadnje dni živahno kretanje nezadovoljstev, ki dobivajo vedno več pristašev. Splošno se računa, da lahko vsak dan izbruhne nova revolucija, ki bo bržkone zelo krvava, ker se bo sedanji režim poslužil vseh sredstev, da se vzdrži na krhlihi.

Katastrofa v Ameriki

Celo mesto pod vodo.

— Pariz, 19. maja. Glasom poročil iz Newyorka je doletela mesto Melville včeraj zvečer strahovita katastrofa. Vслед prodora nasipov ob Mississippiju je voda tekom pol ure zalila vse pokrajino in je mesto Melville, ki šteje 102.000 prebivalcev, tekom četrte ure dobesedno izginilo. Ogromne vodne mase, ki so navalele na mesto, so rušile hiše kakor papirnate škatlice. Voda stoji dva metra nad najvišjimi hišami. Mnogo ljudi, ki kljub pozivu oblasti niso hoteli zapustiti svojih domov, je utonilo. Tekom današnjega dopoldneva je doletela enaka usoda mesto Concordia. Ker prihajajo iz gornjega dela Mississippija radi deževja vedno večje mase vode, je resno ogroženo tudi mesto Orleans, dasi se je smatralo, da je vsled prodora nasipov v gornji dolini Mississippija in vsled tega povzročenega pada v doljem toku minula vsaka nevarnost. Splošno se zatiruje, da je to ena največjih katastrof, ki so zadele Ameriko tekom zadnjih dvaset let.

Energičen nastop Rusije proti Angliji

Protestna nota izročena. — Rusija zahteva primerno zadoščanje sicer prekine z Anglijo vse odnose.

— Moskva, 19. maja. Agencija «Tas» objavlja uradni komunikate sovjetske vlade, glasom katerega je bila včeraj izročena angleškemu odpravniku poslov v Moskvi Petersu protestna nota sovjetske vlade, ki jo je podpisal Litvinov. V noti se uvodoma odobrava in potrjuje protest, ki ga je vložil pri londonski vladi tamošnji sovjetski odpravnik poslov Rosenholz radi hišne preiskave v prostorih sovjetske trgovinske misije v Londonu. Nota nadalje naglašja, da je vlom v prostore sovjetske misije, izvršena hišna preiskava, odnaušne šifriranih dokumentov ter nasilno in neurejeno postopanje angleških policijskih organov napram sovjetskim funkcionarjem očitna kršitev pogodbe, ki je bila leta 1921. sklenjena med Anglijo in sovjetsko Rusijo. Sovjetska vlada zahteva, da ji da Anglija za to primerno

satisfakcijo. Nadalje naglašja nota, da je sovjetska unija po neuspehi blokadi s strani zapadnih držav obnovila gospodarske odnose z Veliko Britanijo in drugimi zapadnimi državami, vendar pa je pri tem zahtevala v svrhu hitrejšega in lažjega poslovanja imuniteto državnih dokumentov in okrožnic in priznanje eksteritorialnosti trgovinske misije. To načelo je v glavnem osvojila tudi angleška vlada in priznala petim članom sovjetske trgovinske misije imuniteto. To imuniteto pa je postopanje angleškega notranjega ministra zelo kršilo. Na koncu naglašja nota potrebo čimprejše ureditve trgovinskih odnosov na bazi pogodbe, sklenjene leta 1921., ter izjavi, da bi bila sovjetska vlada v nasprotnem slučaju prisiljena prekiniti z Anglijo vse odnose.

Ogled nove proge Rogatec-Krapina

V torek je posebna komisija pregledala novo progo. — Gradbena dela se prično najkasneje v avgustu.

— Rogatec, 19. maja. V torek dne 17. t. m. se je vršil političen obhod nove proge Rogatec — Krapina, ki se bo zgradila v smislu zakona o zgradbi železnice med prvimi programi v naši državi. Proga meri v celoti 19,4 km, od česar pa je 5,2 km že zgrajenih tako, da ostane za zgradbo še 14,2 km. Komisije, ki je izvršila obhod, so se udeležili zastopniki oblasti in interesentov. Vodil je komisijo načelnik oddelka za ekspropriacijo pri generalni direkciji za zgradbo novih železniških prog v Beogradu ing. Račković. Velikega župana mariborske oblasti je zastopal vladni svetnik dr. Trstenjak in inženirski izvedenec ing. Celestina. Nadaljnjo so se udeležili komisijonega obhoda dvorani svetnik Stergar kot zastopnik rudarskega poglavarstva, gradbeno direkcijo je zastopal ing. Zajc, Zbornice za trgovino, industrijo in obrt zbornični tajnik dr. Pless, okrajni zastop g. Čenčič, ljubljansko in zagrebško železniško direkcijo pa so zastopali ing. g. Kavčič, Deržič in drugi. Pri pregledu trase pa so se komisiji pridružili tudi zastopniki obmejnih občin.

Proga nima posebnih objektov, razen mostu preko Sotle, ki bo imel 10 meterski obok

ter večjega tunela tik ob prehodu preko Sotle v dolžini ca. 200 m. Proga bo imela samo dve postaji, in sicer tostran Sotle v področju mariborske oblasti postaja Dobovec, koje ime pa se bo določilo šele naknadno, ker so zahteve interesentov različne (Dobovec, Sv. Rok ob Sotli in Črešnjevca). Dosedaj privatno nakladališče tvrdke Plevšak se mora na zahtevo interesentov preurediti v javno nakladališče in opremiti z vsemi pripravi, ki so potrebne za nakladanje. Postaja Rogatec se mora razširiti in zgraditi tam železniška tehnika. Na zagrebški strani bo samo ena postaja in sicer Zurnanec.

Po končanem ogledu se je komisija sestala v Rogatcu ter pismeno ugotovila vse zahteve, ki so bile podane tekom ogleda. Pričakovati je, da se bo pričelo z gradbenimi deli najkasneje meseca avgusta tako, da pride do te važne zveze že v najkrajšem času in da se tako uresniči projekt, na kojem se je delalo že leta in za kojega je dal inicijativu g. Jean Schrey, bivši provizorični predsednik ljubljanske Zbornice.

Prisrčen sprejem nemških igralcev

Prvič po prevratu je danes prispela v Ljubljano skupina nemških gledaliških umetnikov. — Pozdrav in sprejem na glavnem kolodvoru. — Zahvala predstavnika skupine.

— Ljubljana, 19. maja. Po daljši turneji v naši državi in gostovanjih v raznih kulturnih središčih na Balkanu je z današnjim vlakom ob 13.45 prispela v Ljubljano skupina berlinskih igralcev pod vodstvom svojega potnega maršala in režiserja Hansa Brockmanna. Kakor je Ljubljana pred tečaj splošno in na izredno prisrčen način manifestirala simpatije do nemških avtomobilistov, večinoma predstavnikov poslovnih in sportskih krogov Nemčije, tako je umetnost ljubice ljubljanske občinstvo danes porabilo priliko, da izrazi dobrodošlico tudi odličnim predstavnikom nemške gledališke umetnosti. Skupino tvorijo same dobre gledališke moči, ki so izšle večinoma iz Reinhardtove šole, a zadostuje, da navedemo samo imena slavne Margarete Piskove in sivolasega mladenčica Ferdinanda Bonna. Prvič po prevratu prihaja v Ljubljano skupina nemških igralcev in nam bo nočjo podala primer svoje umetnosti s predstavo duhovite Hauptmannove politične satire »Bobrov kožuh«.

Goste je pričakovalo na kolodvoru mnogo občinstva, dasiravno je sprejem bil skromno najavljen. V imenu gledališke uprave so sprejeli goste upravniki Narodnega gledališča g. inž. arh. Kregar, dramaturg Oton Župančič, tajnik Golia in senior slovenskih gledaliških igralcev Danilo.

V slovenskem in nato še v nemškem jeziku je izrekel dobrodošlico upravniki gledališča g. Kregar, naglašajoč, da bo njihov obisk v prestolici Sloveniji v znatni meri pripomogel k obnovi kulturnih stikov, ki so že nekdanj družili oba naroda.

Za njim je pozdravil goste in tovaršje g. Danilo, ki je izrazil upanje, da jim bo kratko bivanje med nami ostalo v lepem spominu.

Za pozdrave in prisrčen sprejem se je zahvalil v imenu gostov senior Ferdinand Bonn, ki je izrazil veselje, da doživljajo njegovi tovarši na jugoslovenskih tleh prisrčen sprejem in je izrazil nado, da bo posejane nemških gledaliških umetnikov navezalo čim ožje gledališke in kulturne stike med Jugoslavijo in Nemčijo.

Po sprejemu so se gostje z avtomobili odpeljali v »Union«.

Italija hoče imeti v Albaniji kralja

— Berlin, 19. maja. »Berliner Tagblatt« poroča, da je italijanski poslanik v Tirani izročil včeraj Ahmed Beg Zogi pismeno privolenje Italije, da se proglasi za albanjskega kralja. V smislu tega dogovora se je Italija obvezala, da ga zaščiti pred vsemi eventualnimi napadi, bodisi s strani albanjskih nezadovoljstev, bodisi od zunaj.

KONGRES ŽENSKÉ MALE ANTANTE

— Beograd, 19. maja. V času od 1. do 14. junija se bo vršil v Pragi kongres ženske Male antante. Jugoslovenska delegacija je sestavljena takole: predsednica ga. Lepuša Petković, članice ga. Zata Kovačević, gdča. Milena Atanacković in gdč. Alojzija Stebi (Ljubljana). Istočasno se bo vršil v Pragi tudi kongres mednarodne ženske aliance.

GLAD V BANJALUŠKI OBLASTI

— Beograd, 19. maja. Banjaški oblastni odbor je poslal ministrskemu predsedniku in finančnemu ministru brzojavko, v kateri opozarja na glad v banjaški pokrajini. Ljudstvo je obupano in pričakuje nujne pomoči.

Ameriška trgovina in Evropa

Dunaj, 18. maja. Kakor poročajo iz Zeneve, se bo prihodnji sestanek ameriških trgovinskih atašeev v Evropi vršil letos na Dunaju v začetku junija. Sestanka se bo udeležilo okoli 50 ameriških trgovinskih atašeev pri poslatištvi in konzulatih v Evropi.

PLENARNA SEJA SOVJET-SKE VLADE

— Moskva, 19. maja. Včeraj je bila otvorjena plenarna seja sovjetskega izvršilnega odbora. Na dnevnem redu je vprašanje preprečitve vojne nevarnosti, kitajske zadeve in sklicanje VI. svetovnega kongresa kominterne.

Iz ljubljanske kronike

Hitro se je znašel v arestu! — Dve nesreči.

Na Bleiweisovi cesti službuječi stražnik je v torek proti večeru opazoval, kako je neki močnejši, slabo opravljeni možakar s težavo porival pred seboj še skoraj novo kolo. Ustavil ga je in povprašal:

— Čujte! Vi mož, zakaj pa se ne vozite na kolesu? Saj ni pokvarjeno!

— Ah, gospod stražnik, peljem ga k mehaniku, je nekoliko pokvarjeno na pedalih.

Stražnik je ošinil z budnim očesom pedale in opazil, da je vse v najlepšem redu. Zahteval je od možakarja, naj se legitimira ohraneno ga povprašal po imenu. Mož mu je kratko odvrnil:

— Jaz sem od nog do glave poštenjak! Zovem se Janez Artenjak. Delavec. Kolo je moja last.

Stražnik ni verjel lepim besedam, marveč je neznanega kolesarja povabil na stražnico. Tu so mu pregledali žepa in jo-joprejo — v njih našli prave možakarjeve dokumente, razne bukvice in invalidske listine. Rekli so mu nato mirno:

— Vi pa niste Janez Artenjak. Tukaj sloji zapisano drugo ime. Katero je pravo? Ali ste Janez Artenjak ali France Čuš, pekovski pomočnik, doma tam od Ptuja.

— Da, jaz sem France Čuš, pravi Čuš. Tudi doma sem tam od Ptuja. Prišel sem v Ljubljano za poslom.

Zabili so ga na dolgo in široko zasliševati, a France je pel svoje:

— Pripeljal sem se s kolesom iz Ptuja do svoje žene Antonije. Ta mi je že lanko lesto pobegnula v Ljubljano in živi tu z nekim možkom na skoruzci. Kolo je res moja last.

— Ne verjamemo!

— Res je! Moje je, no prav moje ni, bratrance iz Maribora mi ga je posodil, da sem se popeljal v Ljubljano.

— Zakaj ste povedali najprej napačno ime?

— No, vedo, gospod, zato, ker vem, da me pod pravim imenom vsak stražnik v Ljubljani in drugod pozna, se je nasmehnil in ozrl v stran.

Nato je začel kratko opisovati svoje težko življenje. Dejal je med drugim:

— Da, da, vzel sem kolo tam nekje na Tržaški cesti. Tam so prav lepe nove hiše. Prestal sem večjo kazen v mariborski kaznili, nato sem bil pri svoji mamici na Ptujem polju. 10. maja sem odrinil v svet na »vander« proti jugu. Peš sem prišel v torek v Ljubljano. Popoldne sem vzel tam kolo in bil sem takoj nato aretirani. Kdor ima smolo, pa se ga snola vedno drži, je zaključil France svoj zagovor.

Na podlagi njegove izpovedbe so kriminalni organi poizvedovali za lastnikom kolesa ter ugotovili, da je France kolo ukradel v Delavski pekarni, ki ima svoje lokale v lušči stavbe zadruge »Stan in dom« v Postojnski ulici. Vodja pekarnice g. Fran Koren je danes na policiji spoznal ukradeno kolo za last Delavske pekarnice.

Danes dopoldne ste se dogodili v Ljubljani dve nesreči.

Pri trdki Brown-Boveri, jugoslovenski elektrotehnični delniški družbi je pomagal instalirati električni zvonec v trdnih hiš kalih na Resljevi cesti 18letni elektrotehnični vajenec Stanko Renko. Pri delu pa je padel z 2 m visoke lestve tako nesrečno, da je dobil težje poškodbe. Prepeljali so ga s trdnim vozom takoj v javno bolnico, kjer so dopoldne zdravniki izvršili potrebno operacijo.

Z liffa nekega skladišča na Dunajski cesti ob železniški progi je danes ob 10. dopoldne padel l. 1904. v Jami pri Mavčicah, kamniški okraj, rojeni delavec Janko Juvanc. Z rešilnim avtomobilom so ga takoj prepeljali v javno bolnico. Dobil je težje poškodbe, vendar pa ne nevarne. Sprva je bil povsem zmeden in ni vedel povedati, kaj se je z njim zgodilo.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Elektr. Invest. pos. 84.50, 85, Vojna škoda 339.50, 340, Zadolžnice Kranjske deželne banke 20.22, Zastavni listi Kranjske deželne banke 20, 22, Celjska posojilnica 195, 197, Ljubljanska kreditna 150, Markantilna Koroške 98, 100, zaklj. 98, Prastrediona 850, Kreditni zavod 160, 170, Trbovlje —, 495, Vevče 130, Stavbna družba 55, 65, Šešir 104.

ZAGREBSKA BORZA.

Effekt. 7% invest. pos. 1921 84.75—85, 2½% drž. rente za ratnu štetu 340, 340—340.5, Ljubljanska kreditna 150—152, Hrv. eskomptna banka 95.5—97, Kreditna banka Zgb. 93—95, Hipotekarna banka 62—62.50, Jugobanka 93—94, Prastrediona 850—860, Trboveljska 485—492.5, Union paromlin 300—305, Vevče 132.5—140.

Devize: Dunaj 800—803, Berlin 13.4850—13.5150, Italija 308.09—310.09, London 276.20—277, Newyork ček 56.70—56.90, Pariz 222.25—224.25, Praga 168.20—169, Currih 10.935—10.965, — Valute: 56.05—56.25.

INOZEMSKÉ BORZE.

— Curih: Beograd 9.13, London 25.245, Newyork 520, Milan 28.25, Praga 15.40, Dunaj 73.20.

— Trst: Beograd 32.10, London 98.30, Curih 351.10.

Narodni dom in Ljubljanski Sokol

Ker krožijo po mestu govorice, ki ne odgovarjajo resnici in bi utegnile škodovati tudi ugledu našega društva, priobčujemo zato dopis, katerega smo odposlali na društvo «Narodni dom», članstvu in javnosti v objektivno presojo.

Dopis se glasi:
Št. 182. Ljubljana, 30. aprila 1927.
Uglednemu odboru »Narodne galerije«
Ljubljana.

Vaš predsednik g. Zorman nam je na naš svojačasni razgovor z njim in g. dr. Mesenclom na kratko odgovoril, da je o vsebini tega razgovora poročal uglednemu odboru Vašega društva in da je ta poročilo vzel na znanje, ne da bi se meritorno z njim pečal.

Povsem naravno je, da se s tem odgovorom ne moremo zadovoljiti, vsled česar prihajamo danes s pismenimi predlogi, na katere naj nam ugledni odbor blagovolito točno in jasno odgovoriti, dali se strinja s temi predlogi in pogoji, odnosno, ako je voljan pogajati se z nami v tem pravcu.

Ta odgovor pričakujemo do 15. maja t. l. Ako do tega dne ne prejemo nikakega obvestila, bomo v veri, da p. t. odboru ni do pogajanj z nami, in primorani pred meseci podvzete korake v zaščito svojih interesov obnoviti in nadaljevati.

Prosimo pa sledeče: Društvo »Narodna galerija« — eventualno sporazumno z vsemi ostalimi institucijami — naj se izjavi, da nima ničesar proti temu, da preide zgradba »Narodnega doma« v last »Ljubljanskega Sokola«.

Ljubljanski Sokol bi v tem slučaju našel »Narodni galeriji« iste dobrine, kakor društvo »Narodni dom«, da se več, pri volji bi, da se »Narodna galerija« vključi na vse zasežene prostore za dobo 60. let, in pripravljen bi bil v pismeno pogodbo vstaviti odstavek, da bi tudi po preteku te

vključene dobe privolil vsem institucijam nadaljnje bivanje v Narodnem domu, ako se jim ne bi posrečilo preje prenesti se v prikladnejše in njihovim intencijam bolj odgovarjajoče prostore.

Gotovno je, da bo Narodna galerija z ostalimi institucijami čez nekoliko let razpolagala z glavnico, ki so jo stvorile državne podpore, podpore Ljubljanske občine in slovenskega naroda in bo omogočila novo in Vašemu namenu bolj odgovarjajočo zgradbo. Za ta slučaj je naše društvo pripravljeno pogodbeno se zavzeti, povrniti Narodni galeriji stroške adaptacije Narodnega doma v sorazmerni obliki, katero bi uporabljala zasedne prostore.

Povdarjamo tudi danes, da nam gre edino le za prostor, ker v celem okrožju našega društva ni najti primerne stavbe, tudi ako bi prej ali slej prišli do primerne glavnice, kar pa je izključeno, ker je naše društvo vezano le na prispevke svojega članstva.

O ostalem razmerju Ljubljanskega Sokola do zgradbe Narodnega doma nečemo ponovno razpravljati, saj smo se že obširno razgovarjali na raznih sestankih in sejah.

Iz vsega gornjega mora biti povsem jasno, da ni niti najmanjše naš namen ovirati vseh teh, za naš mali narod tako odlično važnih institucij v njihovem delovanju in razvoju, nasprotno, mi jih hočemo in jih bomo tudi z vsemi razpoložljivimi sredstvi podpirali, od gospodov pa pričakujemo tudi toliko uvidenosti in pripravnosti, da se s polno pravico potegujemo za posest zgradbe Narodnega doma, ki je za naše društvo življenjskega pomena.

Mi iskreno želimo miren sporazum, in ta je odvisen sedaj edino od Vas.

Z izrazom odličnega spoštovanja

«LJUBLJANSKI SOKOL»
Bogumil Kajzelj, starosta.
Janko Milost, tajnik.

v vojski vsi med seboj nehoti postreljalic.
— Prej ste se domenili, da boste napadli od dveh strani?
— Niš se nismo.
— To je pa res čudno, da ste kar brez dogovora tako strategično napadli enega drugega človeka!
Obt. molči. V tem duhu so je zasliševanje nadaljevalo. Obtoženee dosledno zanika, da bi bil namenoma streljal.

DOKAZOVANJE.
Priča Miha Zagar, posvetnika sin iz Stranj; je 25 let star. Dogodek je opisoval kot ga slika obtožnica. On ni metal polen, nekoga je videl pod oknom, ki se je hitro ognil. Govoril je s Franco čeno uro, a potem so jela leteti polena. Takoj je zbežal. Imel je s seboj navadno palico. Zletel je; ko je napravil kakih deset korakov, je počilo. On ni nikoli streljal, tudi ni grozil, da jih bo. V bolnici so ga trikrat operirali vsled komplicirane frakture kosti in prisada.

Zanika tudi, da bi bilo res, kar je dejal Rak, da je imel celo naročje polen in napadel. Lukan tudi ni govoril resnice, ko je trdil, da je zapil on — Miha: »Aufbiks« in jih napadel. Napadalcu so stali za oglom in ni jih videl: repetiranje puške je pa slišal po streli. S Frankinim bratom Tinotom Burjo sta bila vedno prijatelja in si ne more misliti, da bi mu ta želel kaj slabega.

Izvedenec je povedal, da je bila rana vsled infekcije smrtno nevarna.

Puškar Sevič je izpovedal, da se zapo- ra ne more slučajno odpreti in da tudi pa- tron iz magacina sam ne more pasti in je moral France Perne repetirati s puško, da je odpal patron, ki so ga našli. Mogoče se je res puška sprožila kot je trdil France Perne, da se je sprožila, ko je vrgel z eno roko poleno, a moral je pritisniti na pete- lima.

Franka, sestra obtožena Tineta Burje in Mihova ljubljanka izpove, da je bil te- daj pod oknom Rak. Ko je nemudoma od- šel, mu je odletel klobuk skozi okno. Po- tem je prišel Miha in se dalj časa z njo pogovarjal. Nakrat je zavrsalo, zbežal je, počil je strel, Miha je zapil; hitela je iz hiše in kmalu so ga z njeno pomočjo pri- nesli domači v hišo. Zagar ji ni nikoli re- kel, da bo fante iz Brezji pretepel. Njen brat in Miha sta bila vedno prijatelja.

Predsednik je nato prebral orožniško po- ročilo, da so orožniki našli pri hišni pre- iskavi pri Francetu Perne več izstreljenih patron in 1 bombo.

Predsednik je popravil datum obtožnice, češ da se je dejanje vršilo ob 9. na 10. janu- arja letos.

Obtina je poročala, da so vsi obtoženci na dobrem glasu; tudi kaznovani še niso bili. Razpravljajo predsejo višji svetnik dežel- nega sodišča Mladič, votanta svetnik Avsec in sodnik dr. Kresnik. Burjo zagovarja dr. Lo- kar, ostale dr. Zilko; poškodovanega Miho Zagarja zastopa dr. Fran, a državno pravi- dništvo dr. Fellacher.

Porotnikom so bila stavljena vprašanja o krivdi, in sicer za vsakega obtoženca zase, če je kriv hudodelstva trajne telesne poškod- be, ki jo je zakrivil v zvezi z ostalimi, in glavno vprašanje, če je France Perne sam kriv težke poškodbe.

Nato je bila razprava prekinjena in se nadaljuje popoldne ob 15.

Darujmo za spomenik
kralju Petru Osvoboditelju!

ZAGOVOR.

Na zatožni klopi je sedelo sedem 6 obto- žencev, ker je Jože Golob pri vojakih. Čvrsti fantje so poslušali obtožnico, a za- da za njim je odhajal Miha po bergljah in po eni nogi skozi vrata, da se po prečitani obtožnici zopet vrne.

Zalostna slika! Lep, prikupljiv fant — žrtvev pretepečev, in sicer tako nedolžna žrtvev!

Sicer je pa čudno pri obtožencih, da še niso bili nikoli kaznovani; morda je res vzrok tudi nesrečen slučaj, a malo verjetno, če se strelja tako ob blizu — na 25 metrov na človeka.

Poslušalcev ni veliko; mnogo neizreba- nih porotnikov sedi med njimi.

Pr.: France Perne, govorite!

Obt.: Kriv nisem; tudi Miha je že en- krat žugal in streljal na vasi.

— Kako pa tisti večer?

— Janez Lukan nas je klical. Puško sem zato vzel, da bi bil streljal, če bi Zagar streljal. Puško sem nabasal pred hišo.

— Pred preiskovalnim sodnikom ste re- kli, da ste zapiralo zatvorili.

— Zdaj pa ne vem, če sem ga.

— Zakaj ste pa prej tako rekli?

— Saj sem ga zaprl, ne vem pa, kdaj sem ga odprl; a zdi se mi, da se je samo odprlo, ko se je puška drgnila ob žep in se je za- piralo vanj zavevalo; sam ga nisem odprl.

Nek poročevalec zagodnja: »Potem bi se

korakov v smeri proti modremu salonu.

Celo od zadaj se ji je poznalo, da je pripravljena na vse. Da žolte sobe in položaj tuje dame so očividno učinko- vali. Tudi Napoleon si ne sme vsega dovoliti.

Ali pa sme?

Drugi dan popoldne bi se bil lahko primerjal z občinstvom in gledališću, kjer je zastor padel. Občinstvo ve, da se pripravila sledeče dejanje in sliši mnogo raznih glasov, ki pričajo, da se nekaj pripravlja, toda o dejanju samem ali o teh glasovih nima niti pojma.

Naštetih hočem glasove, ki sem jih slišal, lepo po vrsti.

Ko je moja posetnica odšla, je bilo solnce že nizko tako, da je sijalo v mo- jo sobo. Začel sem se zanimati za lego doma. Tisti hip sem začul prvi glas.

Razlegal se je iz sobe tik nad mo- jo. Bila je cela vrsta zamolklih glasov, ki so doneli kakor da bere nekdo ma- šo. Prisegel bi bil, da čujem francoski- no, angleščino, švedščino ali pa jezik goril. Ena beseda se je pa tako čisto ponavljala, da sem si jo dobro za- pomnil. V hotelu Napoleona Velikega ta beseda ni mogla nikogar presenetiti. Glasila se je gloire.

Ponavljala se je nešteto krat in v nešteti variantah. Odgovora ni bilo slišati. Odmevalo je nekako tako, ka-

Sport

Vsem sportnim organizacijam v Sloveniji

Po podpisani organizaciji sklicani sesta- nek sportnih organizacij v svrhu priprave za IX. olimpijado je sklenil sledeče:

Osnuje se skupni odbor vseh sportnih organizacij v Sloveniji, ki bo vodil idejno in materialno propagando za IX. olimpi- jado. Vsaka sportna organizacija delegira v ta odbor enega svojih članov. Odbor se nato konstituira sam od sebe, izvoli ekse- kutivo in prevzame delo. Svoje delo vrši v sporazumu z medusaveznim odborom za IX. olimpijado v Zagrebu. Za Maribor in Celje se osnujejo lokalni odbori z enakim ciljem.

Konstituiranje tega odbora se vrši v pe- tek dne 27. t. m. v damskem salonu kavar- ne »Emone«. Vse organizacije se naprošajo, da sporoče ime svojega delegata na naslov podpisanega saveza in da odpošljejo tega delegata na konstituiranje odbora dne 29. t. m.

Prosimo, da sklepajo odbori posameznih sportnih organizacij na podlagi te objave. Pripominjamo še, da se je sestanka ude- ležilo 16 sportnih organizacij, med njimi vsi trije savezi, ki imajo svoj sedež v Ljub- ljani.

JZSS Ljubljana.

— Ilirija — Atena. V soboto ob 18.30 se vrši na igrišču Ilirije prvenstvena hazen- ska tekma med Ateno in Ilirijo. Tekma je posebno za Ilirijo velike važnosti, ker ji gre za prvenstvo in bo odločala samo bolj- ša diferenca golov med Ilirijo, Muro in Mariborom.

— Službene objave. Iz LHP (službeno iz seje dne 18. V.). Vzame se na znanje za- pisnik 2. redne seje JHS. Vzame se na znan- je dopis uprave igrišč Ilirije in Atene. Vzame se na znanje dopis SK Mure glede spremembe tajništva. Vzame se na znanje zapisnik 3. in 4. redne seje MO. Vzame se na znanje sod. poročilo prij. tekme Ptuj — Mura. Vzame se na znanje odjave igral- TKD Atene: Cerne Olga, Petrič Marja, Šaplja Božena, Šaplja Ina, Čuha Mira. Ve- rificira se za SK Ilirijo: Rupel Milica s pravom takojšnega nastopa. Določijo se sledeče prvenstvene tekme: 21. V. Atena — Ilirija ob 18.30 na igrišču Ilirije, sodnik G. Doberlet, rez. g. Sancin. Službujoči od- bornik: g. Pevalček. 22. V. Mura — Primorje v Murski Soboti, sodnik g. Peterka, rez. g. Cizel. 26. V. Mura — Atena v Murski So- boti, sodnik g. Cizel, rez. g. Voglar. Pri- morje — Maribor v Ljubljani. Igrišče in so- dnik se določi kasneje. Pri vseh tekmah v Ljubljani imata postaviti ASK Primorje in SK Ilirija po pet starejših rediteljev kakor običajno. Prihodnja seja 23. V. ob 20. uri. — Tajnik.

— Pododbor Koturskega saveza v Ljub- ljani javlja, da priredi kotursko društvo »Ljubljanka« v Dobrunjah v nedeljo dne 29. t. m. prvo svojo otvoritveno dirko v okolihu Zavora za prvenstvo društva, Zvezno dirko za društva, ki so včlanjena v Zvezi sloven- skih kolearsjev, ter dirko za včlanjena dru- štva v koturskem savezu. Prijave dirkačev sprejema do 27. t. m. kol. društvo »Ljublj- nica« Dobrunje. Dne 12. junija priredi kotursko društvo »Zarja« Zg. Kašelj svojo društveno dirko na progi Zg. Kašelj — Zalag in obratno. Kolearsko in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani priredi dne 24. julija društvene in medklubske dirke. Pro- ga Vič — Planina in obratno. V nedeljo dne 22. t. m. priredi ASK Primorje, kol. sekcija, medklubske kolearske dirke s startom in ciljem na Dunajski cesti pri 1.200 km ob 15. uri.

— Nov rekord avta »Tatra«. V torek je lepo vreme izvabilo goste češkoslovaškega konzula v Ljubljani dr. Resla k preizkušnji zmoglosti avtomobila češkoslovaške znamke »Tatra«. Solastnik tukajšnje tvrde Jugo-avto g. Camernik, ki zastopa firmo »Tatra«, je s svojo spretnostjo hitro premagal zapreke sla- be ceste in pri najvišjem obremenjenju avto- mobila s petimi osebam dosegel nov rekord v avtovožnji. Za 8 četrt ure je prišel iz Ljubljane na vrh Sv. Katarine, koje prebiva- lo so že drugič imeli priliko občudovati zložitost tega modernega konstruiranega avto- mobila. Med sportnimi krogi in sploh med avtomobilisti vzbujajo te izredne zmoglosti vozila »Tatra« — pravega hribolazca — sple- šno pozornost.

— Iz sekcije Z. N. S. (Službeno). Na sejo u. o. S. Z. N. S., ki se vrši danes, v četrtek, ob 20.30 v posebni sobi kavarne »Evropa«, se vabijo gg. s. s. Ahtan, Kemperle, Smole in kandidat Cimperman. Prosim zanesljive in točne udeležbe. Seja odbora za delegira- nje se vrši za tem. Tajnik.

—

neveril svoji vlogi? Zdelo se je tako, kajti družabni koncert je trajal poldru- go uro in mi nagnal v želodec tako la- koto, kakor da nisem še nikoli videl malce za sto frankov. Naenkrat je pa tudi koncert utihnil. Sledili so glasovi, ki so se docela ujemali z ozračjem te skrivnostne hiše.

Glasovi so prihajali vedno od zgo- raj in z desne strani. Poznal sem jih dobro že od takrat, ko sem služil pri vojakih. Bil je topot vojakov, ki so ho- dili semintja, se obračali na levo in ustavljali ter stali mirno. Grobna tišina, potem zopet glas, ki je govoril točno tako, kakor malce poprej glas nevidne- ga Demostena tik nad menoj. Nato so se začeli klicati »slava«. Tako se je nada- ljevalo tri četrt ure, nihče se ni odzval na zvonjenje in bil sem tako besen, da bi bil skoraj napadel plačilnega Jero- ma, ko se je končno pojavil na pragu.

Toda glede na značaj hotela sem molče sprejel obed. Sprejel sem celo steklenico portskega, za denar seveda, da bi si krajšal pri obedu čas. Moja glava je bila še vedno polna misli, ka- kor moj konto aktive — da, še bolj, kajti aktiva so se valila k meni v toliki meri, da sem se kar čudil.

Plačilni je odšel in ostal sem sam s svojo cigaro. Dom stoterih glasov je začel odmevati v veseljem prepevanju.

Hočete

varčevati in vendarle
okusno jesti. — Potem
rabite samo

MAGGI ZABELO

Ni boste potrebovali
manj mesa in kosti in
Vaše juhe, prikuhe,
omake, bodo vseeno
močne in okusne.

Zahtevajte izrečno »Maggi«
jevo zabelo* ter pazite pro-
sim, na ime »MAGGI« na
»rumeno-rdeči« etiketi.

— Lahkoletski meeting SK Ilirije. V nedeljo se vrši na igrišču Ilirije prva lahko- atletska prireditve sezone v večjem obse- gu. Poleg elite ljubljanskih atletov, nastopi tudi izredno številna ekspedicija iz Zagra- ba. Pričakovati je tudi udeležbo atletov iz Celovca in Grada. Istočasno nastopijo na- še atletinje, ki so v lahki atletiki brez kon- kurence v državi. Njihov nastop je tem važnejši, ker smo tik pred dvomatchom s Parizankami, ki so lansko leto dosegle pr- venstvo.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Celtek, 19. maja 1927; katoliča- ni: Celestin; pravoslavni: 6. maja, Mnog. Jov.

Jutri: Petek, 20. maja 1927; katoličani: Bernard; pravoslavni: 7. maja, Akaktije.

DANASJNE PRIREDITVE.

Gledališča: Drama: »Bobrov kožuha«. Go- stovanje Reinhardtovcev.

Kino Matica: »Bela sekira«.

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Sušnik, Marijin trg; Kuralt, Go- sposvetska cesta.

Solnee zaide danes ob 19.52, vzide jutri ob 4.00 in zaide ob 19.54.

Akadska omladina za zati- rane brate

Glede na izizvalno zborovanje fašistske omladine v Gorici je sklical Svet slušatelj- ljubljanske univerze večer ob 17. protestno zborovanje proti italijanskemu terorju. Im- pozantno zborovanje, ki je združilo okoli 500 omladincev-akademikov, je otvoril jurist g. Iskra.

Govornik je v temperamentnih besedah naslikal vso bedo in brezobzirno zatiranje našega naroda onstran meja ter protestiral proti fašistskemu nasilju. Za njim je go- voril filozof Grahor, ki je poudarjal, da vla- da danes v Italiji prepotentna buržujska in fašistska družba, ki ogroža gospodarske, so- cijalne in kulturne pravice našega človeka, obenem pa s svojo imperijalistično ekspan- zivno politiko ruši svetovni mir. Tretji go- vornik akademik Karadžole je nato na du- hovit in satiričen način ironiziral italijanske načrte, poudarjajoč, da si je na pečinah Bal- kana že marsikdo razbil butico. (Klic Caporetto!)

Značilnost za drznost Italijanov je, da se je na zborovanje akademikov vtilotapil tudi neki uradnik tukajšnjega konzulata, a jo je naglo popihal, čim so ga zborovalci razkri- kali.

Po končanem protestnem zborovanju je odšla povorka akademikov skozi »Zvezdo« v Selenburgovo ulico, demonstrirajoč proti italijanskemu nasilstvu. Selenburgovo ulico pa je zasedel kordon policije, ki je skušal povorko razgati. Policija je tudi brez povi- da aretirala akademika Logarja, ki pa je bil na zahtevo SSLU zopet izpuščen. Zdi se nam, da imajo naši varnostni organi prevelike oči. Večkrat res ni bilo poviča za mobiliza- cijo vse policije.

Frank Heller: 23

Novi Napoleon

Roman.

Ona torej ni slutila, da je v tem nekaka zveza. Dobro, ne bom ji razla- gal. Dokler je bil mr. Graham svobod- en, se ni bilo bati, da bi ne prišel iskat svojega prijatelja Lavertissa. A tu se utegne zgoditi, da se Napoleon in Tal- leyrand uračunata v svojem načrpu upravljanja hotela.

Nestrpno in plaho me je pogledala.

— Čemu ste vprašali, da-li poznam debeluhastega ničvredneža iz letala?

— Zato, — sem odgovoril zopet laskavo, — ker sem mislil, da ste uje- li nje — to se pravi, da ste ga privedli v hotel.

Celo pod apaško frizuro se je srdito nagubancilo.

— Rada bi, da bi bilo tako, — je zagodrnjala. — Ne morem pa razumeti, kako ste ga mogli spraviti v zvezo z Lavertissom.

Nisem ji odgovoril. Nekaj časa je zamišljeno sedela, potem je nazlo vsta- la in pritisnila na električni zvonec. Vrata ji je odprl natak Jerome. Ali je bil mož bodoči vestfalski kralj? Poki- mala mi je mimogrede in odšla urnih

korakov v smeri proti modremu salonu.

Celo od zadaj se ji je poznalo, da je pripravljena na vse. Da žolte sobe in položaj tuje dame so očividno učinko- vali. Tudi Napoleon si ne sme vsega dovoliti.

Ali pa sme?

Drugi dan popoldne bi se bil lahko primerjal z občinstvom in gledališću, kjer je zastor padel. Občinstvo ve, da se pripravila sledeče dejanje in sliši mnogo raznih glasov, ki pričajo, da se nekaj pripravlja, toda o dejanju samem ali o teh glasovih nima niti pojma.

Naštetih hočem glasove, ki sem jih slišal, lepo po vrsti.

Ko je moja posetnica odšla, je bilo solnce že nizko tako, da je sijalo v mo- jo sobo. Začel sem se zanimati za lego doma. Tisti hip sem začul prvi glas.

Razlegal se je iz sobe tik nad mo- jo. Bila je cela vrsta zamolklih glasov, ki so doneli kakor da bere nekdo ma- šo. Prisegel bi bil, da čujem francoski- no, angleščino, švedščino ali pa jezik goril. Ena beseda se je pa tako čisto ponavljala, da sem si jo dobro za- pomnil. V hotelu Napoleona Velikega ta beseda ni mogla nikogar presenetiti. Glasila se je gloire.

Ponavljala se je nešteto krat in v nešteti variantah. Odgovora ni bilo slišati. Odmevalo je nekako tako, ka-

kor da se novi Demosten uri pred ima-

ginarnim občinstvom. Naenkrat je vse utihnilo in začul se je drugi glas iz

sobe tik pod menoj.

Bil je prav tako monoton kakor pr- vi. Bilo je, kakor da se vrli sportnik pripravila na olimpijado, za katero mo- ra nabrusiti pete. Najprej sem mislil, da je vojak, ki se uri v viteškem kora- kanju, toda kmalu sem spoznal, da se motim. Kajti vojak, ki bi se prostovoljo, brez povelja celo uro uril v kora- kanju, se še ni rodil. A mož pod menoj je hodil kakor ura en četrt ure za dru- gim, ne da bi se čulo kako povelje. Biti je moral vrl sportnik, ki se je treni- ral za olimpijado, ali pa je bil blazen.

Ta možnost je dosegla vrhunec, ko sem okrog petih popoldne naenkrat zasliš- al pod seboj osredotočeno kričanje. Razumel nisem nobene besede, toda da ni bilo kričanje tako čudovito, bi bil mislil, da slišim svoje ime.

Ne, to je bilo prečudovito. Kmalu so pa tudi pred menoj glasovi docela utih- nili. Namesto njih se je začela tik nad menoj z desne strani družabna simfo- nija v najčistejšem duru. Zvenket ste- kla, rožljanje nožev in vilic. Veliki ho- tel, ki se pripravila na obed, igra prav tako simfonijo. Toda zmagovalcev v bitki pri Marengu je bil znan po svojem pomanjkljivem zanimanju za kuhinjo. Mar se je moderni Napoleon prvič iz-

MONSTRUM

Dnevne vesti.

Ljubljani, dne 19. maja 1927.

— **Kraljica Marija v Karlovih Varih.** Naša kraljica, ki se že več dni leži v Marijskih Laznih, je prispela v torek dopoldne z avtomobilom v Karlove Vary. Po obedu si je ogledala kopališki okraj, na kar se je odpeljala s spremstvom nazaj v Marijske Lazne. Vest o njenem prihodu se je razglašila in letovisčarji so navdušeno pozdravljali našo kraljico.

— **Iz prosvetne službe.** Za profesorja na gimnaziji v Vukovaru je imenovan oblasni referent za srednje in strokovne šole pri prosvetnem oddelku v Vukovaru Josip Polc, za geologa pri geološkem zavodu v Zagrebu je imenovan kustos geološko - paleontološkega muzeja v Zagrebu dr. Franjo Šuklje; v višjo skupino je pomaknjen profesor na realki v Ljubljani dr. Janko Gregorin; predmetna učiteljica ženske srednje tehnične šole v Ljubljani Filomena Senekovič je premeščena na gimnazijo v Plevlje.

— **Iz državne službe.** Pri okrožnem agrarnem uradu v Ljubljani je imenovan za geometra pripravnik Franjo Ternovec, pri okrožnem agrarnem uradu v Mariboru je imenovan za geometra pripravnik Josip Sever; za pisarja v ministrstvu agrarne reforme je imenovan revizor Hugo Kuuc.

— **Razpisna sodna služba.** Pri okrajnem sodišču v Kozjem se odda mesto sodnega sluga. Prosnje naj se vlože najkasneje do 8. junija pri predsedstvu okrožnega sodišča v Celju.

— **Poklic neznanih dedičev.** Letos 15. februarja je umrl v Škofiji št. 32 Miha Drame, ne da bi zapustil poslednjo voljo. Za ovrhobni zapisnik je določeno posestnik in župan pri Sv. Magdaleni Anton Lah. Kdor hoče zahtevati kaj zapuščine zase, mora do 25. aprila 1928 naznaniti to okrajinu sodišču pri Jelšah ter izkazati svojo dedinsko pravico.

— **Razpored policijskih uradnikov.** Komisar železniške in obmejne policije v Donjem Miholcu Bogoljub B. Predić, ki je bil pred leti na Rakeku, je premeščen v Kotoribo, dosednji komisar v Kotoribi Dušan St. Simić pa v Beli Manastir. Za političnega uradnika šumadijske županije je imenovan obmejni komisar v Spodnjem Dravogradu Mihajlo D. Janković.

— **Priključitev treh občin k ljubljanski oblasti.** Na zadnjem zasedanju je ljubljanska občinska skupščina odobrila sklep treh stajarskih občin Spitališča, Motnika in Trojan, da se izvede njih priključitev ljubljanski oblasti. Notranji minister je sedaj ta sklep odobril in priključitev se v kratkem izvede v formalnem oziru.

— **Izpit privatistov na srednjih šolah.** Po odredbi prosvetnega ministrstva se prične izpit privatistov na srednjih šolah začetkom junija t. l.

— **Izpit v finančnem ministrstvu.** V finančnem ministrstvu so se pričeli strokovni izpiti finančnih uradnikov I. kategorije. K izpitu se je prijavilo 30 kandidatov, ki so večinoma napravili izpite z dobrim uspehom.

— **Poziv vsem delniškim družbam s sedežem v ljubljanski oblasti.** Veliki župan ljubljanske oblasti razglasi: Delniške družbe s sedežem v ljubljanski oblasti se pozivljajo, naj predložijo podpisnemu nadzornemu oblastvu v 14 dneh, ko se je po statutu določilo vrši redni občni zbor za minulo poslovno leto, računski zaključek (bilanco in račun izgube in dobička) ter po družbenem vodstvu overjen pregled zapisnika o obnem zboru, ki je odobril letne račune. Računski zaključek morajo objaviti družbe z delniško glavnico, večjo od Din 1.000.000, v Uradnem listu ljubljanske in mariborske oblasti in tudi v Službenih Novinah v Beogradu. V dotični oblasti je treba navesti višino in izplačilo dividend.

— **Konec pouka na srednjih in meščanskih šolah.** Včeraj smo poročali, da pouk v zadnjih razredih srednjih školk konča dne 30. junija t. l. Vest je treba v toliko popraviti, da se pouk zaključi 31. maja in ne 30. junija. Konec pouka na meščanskih šolah bo verjetno 19. junija, če bo ministrstvo prosvete ugodilo predlogu prosvetnega odseka v Ljubljani.

— **Papirnatne državne novčance po Din 1., 0,50 in 0,25 se vzamejo iz prometa.** Finančna delegacija v Ljubljani objavlja uradno: Finančni minister je pod DR br. 92.623/26 dne 27. aprila 1927 odločil, da se državni papirnatni drobiž po Din 1., 0,50 in 0,25 vzame do 30. septembra 1927 iz prometa s tem, da se zamenja za kovani drobiž po Din 0,50, 1., in 2. — ter izjemoma tudi za bankovce Narodne banke. Zamenjava se bo vršila v Sloveniji pri vseh davčnih uradih. Po 30. septembru 1927 se ta denar ne bo mogel več zamenjati in bo nezamenjan papirnat drobiž izgubil vsako vrednost, vsi, ki imajo še kaj papirnatega drobiža, naj ga zato čimprej zamenjajo, da ne bodo imeli škode.

— **Javna prošnja na vse gg. narodne poslance.** Podpisano društvo vlnudno prosi tem potom vse gg. narodne poslance, brez razlike strank, za posredovanje pri ministrstvu saobračaja in sicer v sledečem: S 1. majem je središnji urad v Zagrebu ustavil nadaljnje izplačevanje nezgodnih rent železniškim invalidom. Od strani društva se je ukrenilo že vse potrebno na merodajnih mestih, a dosedaj brezuspešno. Ti nesrečni invalidi pa so z dosedanjim, že itak skromnimi dohodki ostali brez vseh sredstev in gledajo s strahom največji bedi nasproti. Pomoč je nujno potrebna, kar naj gg. narodni poslanci blagovolijo vzeti na znanje ter storiti, kar je največ mogoče, da se prizadejim njihove dosedanje rente nemudoma nakazejo, v naprej pa tudi urede. Naj se tudi ne zavlačejo od vlade določne prevredba vpokojencev. — **Društvo železniških vpokojencev.**

— **Zamenjava obveznic vojne odškodnine.** Finančni minister je podpisal pravilnik o zamenjavi vojne odškodnine. V promet pridejo obveznice z nominalom 5000 in 10.000 Din. Obveznice po 1000 Din se kolikor mogoče spravijo iz prometa. Ta zamenjava se je uvedla iz finančnotehničnih razlogov. Zamenjava se izvrši tako, da se bo izdala obveznica po 5000 Din za pet obveznic po 1000 Din, ki bo nosila serijo in številko umaknjenih obveznic tako, da lastniki obveznic ne bodo trpeli nobene škode.

— **Posavsko okrožje Sokolske župe Petra Svačić v Zagrebu priredi dne 10. julija t. l. zlet v Krško.** Prosimo bližnja sokolska društva izven tega okrožja, kakor tudi druga društva, da to prireditev spoštevajo.

— **Smrtna kosa.** Danes zjutraj je preminula v Ljubljani gđ. Marija Remic. Zavrtna bolezen ji je prežgala pretrgala nit življenja. Pogreb bo v petek ob 3. popoldne s Stare poti št. 2. Blag ji spomin! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

— **Državno zdravilišče na Golniku** (za pljučne bolezni) je dograjeno ter ima lepe, zračne sobe, lasten vodovod in novo električno razsvetljavo. Obilno smrekovino podnebje, lepa okolica, mišni smrekovi in jelovci gozdovi, čist zrak, hrana, izvrstna (čez 4000 kalorij), zdraviljenje najmodernejše. Sprejemajo se moški in ženski bolniki z začetno tuberkulozo. Prospekti se dobivajo pri upravi zdravilišča na Golniku in v Ljubljani, šentpeterska vojašnica, I. nadstropje, soba št. 1.

— **Žrtve padca s kolesa.** V ljubljanski javni bolnici je včeraj ob 3. popoldne umrla delavka, 26letna Marija Ločniškar, doma iz Zbilj pri Medvodah. V sredo 17. t. m. zjutraj se je, kakor po navadi, peljala s kolesom v Kranj, kjer je bila kot delavka zaposlena v tovarni »Impeks«. Ko je omenjena dne privozišla na znani strmi klanc pri Kranju, je s kolesom zadelala in nato udarila z glavo ob cestni jarek tako močno, da si je prebila lobanjo in dobila tudi notranje poškodbe. S prvim vlakom so jo prepeljali nezvestno v Ljubljano v bolnico, kjer so ji na kirurškem oddelku nudili zdravniško pomoč. Kljub vestni operaciji je delavka podlegla težkim ranam.

— **Veselite in žalost dveh mest.** Zaključek oblasne skupščine v Karlovcu, da sedež primorsko - kraljeve oblasti nadalje ostane tam, je v Karlovcu povzročil veliko veselje. Zvečer so se na ulici vršile manifestacije. Vse mesto se je takoj zmagovalno odlo v zastave in pred magistratom je mestna godba odsvirala razne himne. Ističasno pa je ta vest na Sušaku in v Primorju povzročila razočaranje. Sušanci podarjajo, da oblasna skupščina ni poimenovala splošne nacionalne in državne potrebe, da bi Sušak kot eksponirana točka sčasoma postal važno gospodarsko in kulturno središče na Gornjem Jadranu.

— **Pomirjenje z nožem.** V Karlovcu se je delavec Josip Novosel popoldne vračal iz gostilne in v neki baraki šol prepil. Stopil je v barako in ugledal brata Milana in Josipa Dasovića, ki sta se ravno hotela spopasti z nožem. Novosel ju je skušal pomiriti, ač kakor je običajno v takih primerih, sta oba pretepača bila takoj slojna in sta se vrgla na pomirjevalca. Novosel je odhitel v kuhinjo, pograbil velik nož in Milana Dasovića tako močno sunil v prsi, da mu je prebodel pljuča. V nezavestnem stanju so ranjenca prepeljali v bolnico. Novosel pa se je sam prijavil policiji, kjer so ga zaprli skupno z Josipom Dasovičem.

— **Budil je mrtvo žensko.** V Vukeličevu gostilno v Zagrebu je včeraj prišla Apolonia Matlakova, rodom iz Češkoslovaške, ženska kakih 50 let. Sedla je k mizi blizu peči, se za kratek čas odstranila na hodnik in se zopet vrnila na svoj prostor. Okrog polnoce jo je gostilničar začel buditi in vpraševati, kaj bo obedovala, toda ženska se ni ganila. Umrla je ob mizi radi srčne kapi.

— **Ne pozabite, prosti, nikdar,** svojim juham, omakam, prikuham, salatam itd. dodati nekoliko kapljic Maggi-jeve zabele. Zadoštuje majhen dodatek Maggi-jeve zabele, da dobijo vse te jedi takoj močnejši in prijetnejši okus. Zahtevajte izrečno Maggi-jevo zabelo in pazite na ime »Maggi« na rumeno - rdečih etiketi.

Iz Ljubljane

— **Iz 19 praznih stanovanj razpisuje stanovanjsko sodišče v Ljubljani** za prihodnji teden. Razprave se vrše v ponedeljek dne 23. maja popoldne ob 4. popoldne ter v torek in sredo (dne 24. in 25. maja) ob 8. uri zjutraj. Premeščeni uradniki in oficirji se na to posebno opozarjajo.

— **Iz Posledice zadnje slane.** V dneh treh ledenjakov 12. in 13. t. m. vladajoča slana je napravila po ljubljanskih zelenjadnih vrtovih in na poljubskih okoliščah ogromno škodo. Po nekaterih ljubljanih je slana naravnost posmodila liste poganjajočega krompirja, drugod po je pomorila zlasti fižol. Nekateri njeve so se spremenile v pravo rjavo posmodeno polje. Škodo cenijo na več sto tisoč.

— **Iz Akademsko abstinentno društvo »Trenost«** na ljubljanski univerzi vabi vse člane in prijatelje na sestanek, ki se vrši 20. t. m. ob 14.30 v balkonski dvorani z drevnim redom: Občni zbor akademskih abstinentnih društev v Jugoslaviji.

— **Iz Promenadni koncert Narodnega železniškega društva »Sloga«** v Zvezdi se vrši v soboto dne 21. t. m. ob 20. uri pod vodstvom kapelnika g. Bučarja. Spored: 1.) Otvoritvena koračnica. 2.) Waldteufel: Čar siren, valček. 3.) Plotow: Marta, uvertura. 4.) Sebek: Zbor dervišev, orientalska scena. 5.) St. Mokranec: VIII. rukovet srbskih narodnih pesmi s Kosova. 6.) Smetana: Odločki iz opere »Libuša«. 7.) Zaključna koračnica.

— **Iz Čevljarstva zadruga v Ljubljani** naznanja interesentom, da se vrši pomožniška preizkušnja dne 29. maja t. l. Tozadevne prijave, katerim je predložiti učno izpričevalo in izpričevalo o obrtno - nadaljevalni šoli, se sprejema najkasneje do 25. t. m. v zadrugi pisarni, Hrenova ulica št. 4. — Načelstvo. 432n

— **Iz Aretacija nevarnega tatu.** Pred dnevi so prijeli in zaprli nevarnega tatu mafakturnega blaga Alberta Lovšina, ki je prodajal 13 m dolgi etamin slabše kvalitete. Na blagu so našli še numeracijski listek. Aretiranec trdi, da je blago kupil od neznanega človeka, ni pa izključeno, da blago izvira iz kake večje tatvine mafakturnega blaga. Interesenti naj se javijo pri policijskem nadzorniku g. Zajdeli na policijskem ravnatelstvu.

— **Iz Tatvine.** Strojnikovi vdovi Tereziji Klančnik je neznanca tatila ukradla 10 Din gotovine. Mnogo se je v Trnovem in Krakovem tatvine zelenjave, zlasti salate. Te tatvine se vrše navadno v pozni noči.

— **Iz Tatvine koles na dnevnem redu.** Skoraj tri dneva, da ne bi policijska kronika beležila kake tatvine koles. Za te tatvine je nastopila prava sezona. Zavarovalni uradnik Rudolf Moran se je včeraj ob 15. pripeljal v urad zavarovalnice »Triglav« v Dalmatino v ulici št. 11 ter postavil kolo, kakor običajno, v vežo in je zaklenil. Ko je ob 17. zapuščal po končanih poslih urad, je ves prepuščen opazil, da mu je neznan tat odpeljal kolo. Ukradeno kolo je bilo sportno kolo »Aiglon« s števil. 3450, popolnoma novo, rdeče barvano, vredno 2035 Din.

— **Iz Drobni policijske kronike.** Od včeraj do danes zjutraj ste bili aretirani dve osebi. Radi uličnih demonstracij v Selenburgovi ulici neki akademik, ki je bil počenje izpuščen. Aretacija se je izvršila brez utemeljenega poudarka. Pomoči je bil aretirani in zaprt neki pomočnik radi pijanosti. Prijavljena je manjša tatvina. Trije pomočniki bodo morali plačati denarno kazen radi kaljenja nočnega miru. Prijavljena je neka oseba radi lahke telesne poškodbe, druga radi prestopa sanitarnih predpisov. Nekemu gospodu je ušla papiga. Prijavljenih je zopet 10 voznikov radi cestnopolijskega reda.

— **Iz Velika izbira raznega perila, modnih bluz, nogavic, vezena se dobi po priznani nizkih cenah pri Ign. Zargi, Ljubljana, Sv. Petra cesta. 64-L**

— **Iz Najboljše, najcenejše čevlje kupite pri A. Gorše, Stari trg 15. 67/L**

— **Iz Šifon, cefir za srajce, belo in ružavo kotenino po solidnih cenah pri tvrdki: Franc Pavlin, Gradišče 3. 404-n**

Za birmance!

Obleke lastnega izdelka — po konkurenčnih cenah — kupujete najceneje pri tvrdki Jos. Rojina, Ljubljana, Aleksandrova cesta 3.

Iz Celja

— **Smrtna kosa.** V Ljubljani je te dni v bolnici umrl g. Matko Čop, strokovni učitelj na celjski dvorazredni trgovski šoli. Star je bil 34 let. V Celju je bil splošno priljubljen. N. v. m. p.

— **Razpis službe.** Mestna občina celjska namerava za letošnje kopalno sezono nastavitvi blaginščarko za obe mestni kupališči ob Savinji. Tozadevne prošnje je vložiti z navedbo plačilnih zahtev do 1. junija pri predsedstvu mestnega magistrata.

— **Prve južne črte** so se te dni pojavile na celjskem trgu.

— **S kopianjem** so pričeli nekateri v zadnjih toplih dneh v Savinji.

Iz Maribora

— **m Roparski umor v Jarenjskem dolu** je razburil vse mesto. Vsa policija je na nogah, da skupno z orožništvom izsledi storilce. Na licu mesta so odkrili več odtisov prstov in zato upajo, da jim zločinec ne uide. Orožniki so v St. Iliu prijeli včeraj dva osumljenca in ju prignali v zapore mariborskega okrožnega sodišča. Preiskava se z naglico nadaljuje in upati je, da bo umor kmalu pojasnjen. Domneva se, da so v afero zapleteni kakšni tihotapci, ki so se baje shajali v Nedelkovi gostilni. Razne okolnosti kažejo na to, da zločinci niso daleč.

— **Prepovedano nemško zborovanje.** Te dni bi se imel vršiti v Mariboru ustanovni občni zbor nemške lige »Društva narodov za Slovenijo«. Policija pa je zborovanje baje iz formalnih razlogov prepovedala. Nemci sedaj seveda zopet veliko govorijo o zabiranju in mikaror nočejo uvideti, da bi se prav isto zgodilo tudi vsakemu slovenskemu društvu, ki ne zadošči zakonskim predpisom. Bilo bi zastonj, da policija stvar v javnosti pojasni, da ne bo neumestnih zavilanj.

— **Dvodevno gostovanje Reinhardt-ovega teatra.** Ker se je tudi za drugo predstavo berlinskega gledališča umetnikov prišlo dovolj interesentov, bodo nemški umetniki dva dni gostovali v Mariboru. V petek zvečer vprizore »Bobrov kožuh«, v soboto pa Götzovo »Ingeborg«. Ker je za drugo predstavo še več sedežev prostih, naj si interesi čim prej zagotovijo vstopnice, ker je verjetno, da bo gledališče tudi za drugi večer popolnoma razprodano.

— **Majniški izleti.** V Maribor prihajajo zadnje dni skoraj dnevno šolniki iz okolice pod vodstvom svojih učiteljev, da si ogledajo center mariborske oblasti, naš lepi Maribor. Zanimivo je opazovati matičke, ki zvedavo ogledujejo visoke hiše, široke ceste in razne naprave, ki jih doslej še niso videli. Tudi vreme jim je bilo doslej še precej naklonjeno. A tudi iz oddaljenih krajev prihajajo majniški izletniki srednjih šol v Maribor ter si ogledujejo mesto in okolico. Zlasti razne industrijske naprave. Upamo, da odneso vsi iz naše srede najlepše spomine.

Dogodki križem Jugoslavije

Konec tragične afere na Sušaku. — Razkrivanje strašnih zločinov Prpiča Malega. — Krvavo žegnanje. — Hajduški podvigi mladega menišča.

V bolnici na Sušaku je včeraj podlegel učiteljski Josip Starek, ki je v ponedeljek zarana v tamošnjem hotelu »Jadran« ustrelil svojo ljubico Slavko Bubičevico in nato sebi pognal kroglo v glavo.

V Pakracu, od koder sta bila oba zaljubljenca, je brzjav o tragičnem dogodku globoko deloval na vse mesto. Oba zaljubljenca sta bila dobro znana; ona kot najlepše dekle na učiteljsku, a on kot stasit, nadarjen mladenič, sin vrlo ugodnih in premožnih staršev. Tragična afera je tem skrivnostnejša, ker jima nihče ni branil ljubezni. Vedno sta bila skupaj. Njegovi starši so mu celo dejali, da se lahko poroči pred maturo. Edini razlog samomora bi torej mogla biti ljubosumnost, radi katere je mladi Josip Starek mnogo trpel, četudi neupravičeno.

Cepprav sta se mlada zaljubljenca silno ljubila, sta često govorila o nesmiselnosti življenja. Večkrat sta se podpisala tako, da sta pred svojo ime postavila križ. Gotovo sta že pred več časom sklenila skupno smrt. In v tem je ravno vsa zagonetnost dveh, mladih duš, ki bi morali biti polni življenja in poleta.

Starekova rodbina je doživela zdaj že drugi težki udarec usode. Kajti pred tremi leti je tudi hčerka Marija, istotako učiteljska, izvršila samomor s samokresom, baje ravnotako radi brezcilnosti življenja.

Ko se je po poročilih v listih razvedelo, da je opasni razbojnik Pavle Prpič Mali pod ključem, so začeli v Sisak prihajati ljudje z obtožbami proti razbojniku in njegovima tovarišema. Pretresljiva je izpoved posestnika Stefana Šoša iz Sartovca, kateremu je Prpičeva tolpa z nožem zaklala 14-letnega sina edinca, njega samega pa krvavo obdelala, da so mu jedva rešili življenje v bolnici. Štefan Šoš pripoveduje:

— K meni so često prihajali trije neznanzi možje. Po zimi so se gredli pri pečini in sem jim rad postregel, ker so mi pripovedovali, da so iz Karlovca in da nikjer ne morejo dobiti zaslužka. V rano jutro 27. marca je nekdo nenadno potkal na hišna vrata. Mislim sem, da me je prišel obiskat sosed in sem dejal sinu, naj gre odpret. Sin je to storil, ali komaj so se odprla vrata, so trije »znanci«, ki sem jih prejše dni gostil, planili v hišo ter zvezali najprej sina in nato mene. V hiši so pobrali vse, kar se jim je zdelo vredno: denar, zlato uro, vso mojo obleko in perilo. Nato so se podali še v shrambo, kjer so pobrali meso in klobase. Ko so opravili ropanje, so se vrnili k nama in naju začeli prebadati z velikimi mesarskimi noži. Jaz sem dobil tri vbode, pod grlo in v prsi, sin pa še več. Bil sem le kratek čas pri zavesti in sem videl, kako je iz ran mojega sina brizgala kri po postelji in zidu... Nezvestnega so me našli sosedje in me odpravili v bolnico v Zagreb, kjer sem si počasi opomogel in so mi povedali, da je moj edini sin izdihnil po smrtonosnih ranah. Okreval sem in ostal sam na tem svetu, kajti že prej mi je umrla tudi žena. Zapustil sem celo svojo hišo, ker se ne upam več stanovati v njej, in prebivam pri sorodnikih...

Po tej izpovedi, ki jo je Šoš podal jokaje, ga je sodnik konfrontiral s Prpičem in Krkičem. Šoš je v obeh spoznal razbojnika, ki sta pozimi zahajala k njemu in nato zagrešila krvavi zločin. Na obeh razbojnikih prepoznavna svojo obleko, perilo in celo kravate, vse to ameriške proveniencije, ker se je Šoš pred letom vrnil iz Amerike in prinesel s seboj poleg denarja tudi obsežno zalogo obleke.

S to konfrontacijo je sodišče pričelo razkrinkovati zločine opasne razbojniške trojice in je zdaj pričakovati, da bodo kmalu pojasnjeni tudi številni drugi zločini, ker se dan za dnem prijavljajo ljudje s poročili, da jim je opasna trojica povzročila to ali ono težavo.

V vasi Batoš pri Požarevcu so v nedeljo imeli veliko cerkveno slavnost, slično našemu »žegnanju«. V čast cerkvenega patrona Sv. Jeronima se je vršila procesija. Že takoj ob pričetku procesije so vzbujali pozornost trije orožniki z narednikom Milanom Škumcem na čelu. Ljudje so opazili, da so orožniki vinjeni in se niso dali motiti od njihovih neprestanih izzivov. Tako je bila tekoma cerkvenih obredov radi hladnokrvnosti vaščanov preprečena vsaka neveseljnost.

Ko pa se je ljudstvo po cerkvenem opravilu podalo v vaško gostilno, so se znašli tudi orožniki in povzročili veliki prepri. Prišlo je do pretepa. Vaški fantje so jih vrgli iz gostilne, toda orožniki so se vnovič pojavili in začeli streljati. Prihletel je bivši župan Mirko Stojanović in hotel razjarjene orožnike pomiriti. Za odgovor pa je dobil kroglo v prsi in se je takoj zgrudil nezavesten. Poleg njega je bilo lažje ali težje ranjenih še kakih 10 oseb.

Ljudstva se je po strelili polotila strašna panika. Vse je bežalo domov. Ko so orožniki po iztreznjenju uvideli, kaj so storili, so se tudi oni razbežali in poskrili. Se isti dan je bila uvedena preiskava, toda za orožnike zaenkrat ni sledu. Stanje težko ranjenega Stojanovića je posebno kritično, istotako pa

so tudi nekateri drugi težko ranjeni še vedno v življenjski opasnosti.

V okolici Čuprije je tekom lanskega leta povzročala prebivalstvu obilo neprilik štiripetdesna potepuška družba: Milutin aKranović, brata Bogomir in Božidar Čorić ter Čedomir Milovanović. Izvršili so okrog 20 zločinov, ki najbolj težijo Milutina Karanovića kot voditelja tolpe.

Milutin Karanović šteje 21 let. Svoječas je bil učenec meniške šole v Rakovici in je kmalu začel kazati izreden tatinski talent. Kradel je kakor sraka vse, kar mu je prišlo pod roko. Ni štedil niti cerkve, niti samostana, niti svojih starejših bratov v Gospodu. Iz cerkve v Topčideru je odnesel razne cerkvene stvari v vrednosti nad 2000 Din. V Milikovem samostanu, kamor so ga poslali v popravilo, je pobral celo voščene sveče, čebulo, krompir, milo in razne malenkosti. Poleg tega je nekaterim menihom pobral plašče in jih razprodal.

Oddali so ga v zapor, od koder pa je pobegnil, dobil omenjenih troje tovarišev in začel hajdukovati. Za izsleditev hajduške tolpe je bila razpisana nagrada v znesku 2000 Din. Orožnikom je končno res uspelo, da so fante polovili ter jih izročili sodišču v Čupriji kjer se je te dni vršila razprava. Milutin Karanović je obsojen na 18 let in 8 mesecev težke ječe. Bogomir Čorić na 12 let in 4 mesece, Božidar na 3 in pol leta, a Čedomir na nižjo kazen, ker je zagrešil samo potvorbo menice in prid svojih tovarišev.

NOGAVICE

TRADE MARK

10

z namakanjem

ALS

10

KLJUČ

najboljše, najtrpežnejše, zato najcenejše

Gospodarstvo

Udeležba razstavljalcev na letošnjem velesejmu

je zelo velika, tako da je sejmšče skoro popolnoma zasedeno. V paviljonu E je namočena papirna industrija, grafika, pisarniške potrebščine, kartonaža, kemična industrija, kozmetika, lesna industrija in stanovanjska oprema, plutovina, petlarsstvo, mlekarstvo in sirarstvo. V paviljonu »F« strojna industrija, verige, elektrotehnika, težnice, emajlna posoda, samot, po ljudsko orodje in drugi izdelki iz železa in jekla, avtomobili, motorna kolesa, dvojkolesa, premog, turbine. V paviljonu H: klobučarstvo, tekstilna industrija, radio, krznarstvo in trgovina v splošnem, poleg tega pa tudi mala obrt in živilska industrija. V paviljonu J zopet tekstilna industrija, pletenice, oblačilna industrija, preproge, čipke, perilo, bombaževina, usnjarska konfekcija.

Poleg tega se vrše še specialne razstave, o katerih poročamo na drugem mestu. Na prostem in v privatnih paviljnih je zastopano vrtnarstvo, živilska in alkoholna industrija, vinarstvo, stavarstvo, opeka, cement, papirna industrija, usnjarska industrija, kemična industrija, železniška, avtomobili, strojna industrija, elektrotehnika, kmetijski stroji in orodje, zvojni.

— **g TPD na letošnjem velesejmu** od 2. do 11. junija. Prijetno presenečenje za vse obiskovalce bo gotovo nudila slika razstave našega največjega slovenskega podjetja. Trboveljska premogokopna družba razstavi letos prvič, zato pa v zelo velikem obsegu. Njeni rudniki vrše že potrebne predpriprave, zbirajo se fotografije, načrti, prerezi, vzorci in rudniški stroji in orodje. Mogočen rov bo obstajal nazorno pri kazeh in njega bodo vodile tračnice, na katerih bodo stali jamski vozčki. Razstavo pripravljajo strokovnjaki, zato bo zanimiva za lajka in za strokovnjake.

— **g Avtomobili na letošnjem velesejmu** v Ljubljani. Splošno zanimanje za avtomobilizem je posvetila velesejmska uprava svojo pažnjo s tem, da je pritegnila veliko število tvrdk na udeležbo kot razstavljalce. Zastopane so že sledeče znamke avtomobilov in motornih koles: A. G. S., Amicar, Austro-Daimler, B. S. A., Citroen, Douglas Motors, Bugatti, Fiat-Turino, Fiat-Austro, Harley Davidson, Hudson-Essex, Tatra, Steyer, Om, Opel, Peugeot, Rolland-Pilain, Rudge Whitworth, Donnet, Renault, Studebaker, Ariel. Torej dovolj blaga in dovolj izbire za vse interese.

— **g Uspeh domače industrije.** Kakor poročajo časopisi, so končani poskusi mednarodne železniške komisije za preizkušnjo treh sistemov zavor za železniške vlake, ki naj se vpletajo po vseh evropskih državah. Ti poskusi so se vršili na progi Lit-Sušak. Najbolje se je obnesla zavora inž. Božiča, našega domačega izumitelja, ki je po svoji zanesljivosti prekosila ostale. Zanimalo bo našo javnost, da so te sicer ne velike, ali komplicirane zaveze — več sto po številu — izdelane po načrtih inž. Božiča v strojnih tovarnah in livarnah d. d. v Ljubljani, ki so s tem znova dale dokaz visoke vrednosti njenih izdelkov.

11 dni nestrpne pričakovanja

Usoda francoskih letalcev še vedno nepojasnjena. — Nič novega v iskanju. — Priprave za nove polete čez ocean.

Francoska letalca Nungesser in Coli sta bila prva, ki sta hotela preleteti 5480 m dolgo zračno pot brez presledka. Ako bi morala pristati na odprtem morju, bi bila katastrofa neizogibna. Za polet sta se pripravljala nad mesec dni. Istočasno sta se pripravljala v Ameriki na polet čez ocean Berthaud in Chambrlain, znana znamenita tekma v letenju, ki je bila namenjena v tekmi za prvenstvo v vztrajnosti. Rekord 31 ur 11 minut 25 sekund sta dosegla 12. in 13. in 14. aprila. Čez ocean sta hotela poleteti, da dobita ameriško nagrado v znesku 25.000 dolarjev, nagrado »Le Temps« v znesku 50.000 dolarjev in častni naslov prvih letalcev, ki sta preletela ocean. Berthaud je hotel startati v ponedeljek ponoči na letališču v Machel - Fieldu. Ocean je nameraval preleteti v 35 urah tako, da bi bil v Parizu v torek med 19. in 20. uro. Ker je bilo vreme ugodno, je startal Nungesser že v nedeljo zjutraj, da bi prehitel Američana. Poletel je ob solnčnem vzhodu in zvečer je imel za seboj 2280 km. stalo mu je še 1000 km, da doseže New - Fundland, od koder je nameraval poleteti preko Halifaxa in Bostona v New York. Ta zračna proga meri 2200 km tako, da bi bil polet končan ob 15. po newyorškem času.

Toda minulo je že nad teden dni in morje še vedno krije zagonečo usodo francoskih letalcev. Pariz in Francija sploh od svetovne vojne še ni preživela tako burnih časov, kakor te dni. Nič, nič, nič to je strašna bilanca desetih dni, ki so minili po Nungesserjevem poletu v splošni napetosti in razburjenosti. Kljub temu na francoska javnost še vedno upa, da sta se letalca rešila. Francija se ne more in noče sprijazniti z mislijo, da bi bile tako skrbne priprave, toliko energije, volje in navdušenja za polet čez ocean zaman. Izmišljene vesti o srečnem izidu iskanja so naučile Francoze skepticizma in zato ni čuda, da sprejema javnost z nezanimanjem tudi poročila o očividcih, ki so baie videli, odnosno slišali Nungesserjev aeroplan. Javilo se je pet raznih oseb, ki so izjavile, da so v ponedeljek slišale v gosti megli brnenje propelerja. Tako ni izključeno, da sta se francoska letalca umaknila strašnem viharju, ki je besnel v ponedeljek nad ameriško obalo, proti severu in da sta si rešila vsaj go lo življenje. Francoska javnost še vedno upa, da bo zagonečka »Bele ptice« končno vendarle pojasnjena. Toda upa-

nja je malo, kajti rezultat vsega dosedanjega prizadevanja, da bi našli sled izginulih letalcev, je izražen v besedah »nič novega!«.

Iz Newyorka poročajo, da je razpisal znani finančnik Rodman Wanamaker, ki financira nameravani polet kapitana Byrda iz Newyorka v Pariz, nagrado v znesku 25.000 dolarjev onemu, ki najde francoska letalca Nungesserja in Colija živa ali mrtva. Kanadski mornariški departement poroča, da parniki, ki so več dni križarili med New - Fundlandom in Kanado, niso našli nobenega sledu o francoskih letalcih. Ako bi se bila Nungesser in Coli spustila na New-Fundland, bi ju bili gotovo že našli. V slučaju, da sta se spustila na Labradorju, lahko minejo še trije tedni, preden bo njuna usoda pojasnjena. Ameriški listi so priobčili vest, da sta dva člana kanadskega parlamenta videla v ponedeljek 9. t. m. zjutraj neko letalo nad mestom Bearcove. Letalo je letelo proti severozapadu.

Po poročilih iz Bostona je opazil kapitan nekega rotterdamskega parnika na odprtem morju odtrganemu krilu letala podobnega predmeta, ki ga pa ni mogel pobrati, ker je nastala tema. »Havas« poroča iz Bologne-sur-Mere, da je našel neki ribič na morju zamazano steklenico, v kateri je bil listek z napisom: »12. maja 1927.« Sva brez živila. Zbogom, Nungesser in Coli.« Gre najbrž za neumestno šalo, kajti letalca bi bila gotovo navedla kraj, kjer bi se bila spustila na morje. Iz Londona poročajo, da je našel nemški parnik Max Waldmann na odprtem morju zapušče no letalo.

To je vse, kar vedo poročati o francoskih letalcih. Vse kaže, da sta našla Nungesser in Coli neke v razburkanem morju smrt in da ostane njuna usoda za vedno nepojasnjena.

Dočim napenja Francozi vse sile, da najdejo Nungesserja in Colija, se obrača pozornost ostalega sveta k novemu drzemu poizkusu. Ameriški letalci Berthaud, Chamberlain in Lindbergh se pripravljajo na polet čez ocean. Lindbergh hoče poleteti sam čez širno morje. Pripravil se je brez bombastične reklame in upa, da doseže to, kar sta hotela doseči francoska letalca.

Iz Pariza poročajo, da poljska vojska mislija potrjuje vest, da se dva poljska letalca pripravljata na polet čez ocean. Poleteti nameravata v juniju in

sicer na enakem letalu kakor Nungesser in Coli.

Posledice enoženstva

Vsak napredek zahteva žrtve. Tako je posreda tudi odprava mnogoženstva v Turčiji globoko v moralno in gospodarsko življenje. Neposredna posledica te družabne reforme je rapidno naraščajoče število samomorov. Po vsej Turčiji, zlasti pa v evropskem delu, razsaja epidemija samomorov, in sicer najbolj med ženskami.

Odprava mnogoženstva pomeni za Turkinje hud udarec, ki ga še dolgo ne bodo mogle preboleti. Zanje je bilo mnogoženstvo gospodarsko ugodno, ker so bile vsaj gmotno preskrbljene. V prejšnji Turčiji je smatral vsak Turak za svojo častno dolžnost, skrbeti do smrti za vse svoje žene. Zdaj so se razmere bistveno izpremenile. Oni Turki, ki so imeli več žena, so izrabili zakon o enoženstvu v to, da so odvzeli žene enostavno spodili. Tako je bilo izgnanih od doma na tisoče turških žena, večinoma brez najmanjših denarjev podpore. Vse te žrtve napredka so ostale na cesti in žive v veliki bedi. Zato ni čuda, da sežejo mnoge v obupu po samomorilnem orožju. V Carigradu je bilo zadnja leta okoli 1000 samomorov, kakor jih je bilo pred desetimi leti. Samomorilke so večinoma iz haremov izgnane ženske.

Nova pustolovščina v Budimpešti

Ime novinarja Adama Persiana je prišlo v javnost pred dvema tednoma v zvezi z imenom turške princese Medžidije. Kakor smo že poročali, piše Persian spomine turške princezinje in je obenem njen pravni zastopnik.

V petek zvečer sta ga posadila dva znana Turka v avtomobil in ga odpeljala iz Budimpešte v dve uri oddaljeni grad. Sotiral je neki madžarski plemič, ki ga pozna Persian samo na videz, ne ve pa, kako se piše. O polnoči so prišli do velikega gozda in zavili k elegantni vili, kjer sta čakala dva Turka, neki Anglež, Armenec in budimpeštanski advokat. Izjavili so Persianu, da je nekdo zelo zainteresiran na tem, da bi se spomni turške princese ne objavili in da bi princesa čim prej zapustila Madžarsko. Princesa naj bi pristala na ločitev zakona s princem Abdulom Kadirom in mu prepustila otroke. Poleg tega naj bi preklicala pogodbo s filmsko družbo ter se takoj preselila v Egipt. Zato bi dobila apanažo v znesku 300 angleških funtov mesečno. Pogajanja so trajala do 8. zjutraj in Per-

sian je izjavil, da ni pooblaščen govoriti v imenu princese, marveč prosi, naj mu izroči te zahteve pisмено, da jih predloži princesi.

Persian je moral ostati v samotni vili čez noč. V soboto so ga posadili zopet v avtomobil ter ga odpeljali daleč od gozda, kjer so ga v temi pustili na cesti rekoč, da je železniška postaja blizu in da se lahko vrne v Budimpešto. Pred odhodom so ga pozvali, naj jih do nedelje ponoči obvesti o princesinem odgovoru. Persian je prišel čez pol ure na postajo Kapolnasnyek, od koder je brzojavil princesi. V nedeljo se je res vršil sestanek, na katerem je princesa izjavila, da vse zahteve odklanja. Vrnila se je v Budimpešto in vložila tožbo radi izsiljevanja.

Krava pri ušesih molze

Naši kmetje pravijo, da molze krava pri gobcu, kar pomeni, da daje temveč mleka, čim bolj jo krmiš. Nemška fiziologa dr. Nebert in dr. Koch sta se pa prepričala, da dajejo krave in koze pod vplivom muzike več mleka, kakor če ne poslušajo koncertov. To seveda ne pomeni, da moramo molzne krave voditi na filharmonične koncerte ali natikati jim na glave slušala, da bi poslušale radiokonzerte. Tak poizkus bi se izšel zelo slabo obnesti.

Omenjena nemška strokovnjaka sta se na lastne oči prepričala, da muzika zelo blagodejno vpliva na molzne krave. Predno so dekle počenile z golidami h kravam, da jih pomolzejo, sta priredila kravam blagodejni koncert. In glej, dekle so namolzele več mleka. Ta pojav se da pojasniti na ta način, da vpliva muzika tudi pri kravah blagodejno na živce, kar ima za posledico, da dajo več mleka. Kdor hoče torej od krav mnogo mleka, naj jim zaigra džesbend.

Smrt znamenitega jezikoslovca

V petek je umrl eden največjih jezikoslovcev najnovejšega časa, Danec Vilem Thomsen, Rojen je bil l. 1842. Že kot dijak je vzbujal splošno pozornost z izredno nadarjenostjo za tuje jezike. Njegovo znanstveno delovanje ni poznalo ovir. Leta 1869. je napisal obširno razpravo o vplivu germanskih jezikov na ugrofinske, v kateri je odkril najstarejše doslej znane oblike nemških besed. Leta 1884. je napisal epohalno delo o ustanovitvi ruske države, nekaj let pozneje pa znamenito delo o orhon-skih in jenijskih turških napisih, ki so jih našli v Sibiriji.

Pokojni je obvladal poleg številnih drugih jezikov tudi češčino. Bil je član kraljevskega češkega društva znanosti

in češke Akademije. O njem se je v šali govorilo, da zna molčati 30 jezikov.

Brat poročil sestro

O zakonu med bratom in sestro pod zelo čudnimi okolnostmi poročajo nemški listi. V kraju Kaiserslautern v Porenju je bil prijet neki delavec, ki je, sicer nevede, poročil lastno sestro.

Oblasti so šele te dni izvedele za to poroko. Delavec se je sprl s svojo taso, o kateri se je kasneje ugotovilo, da je njegova lastna mati. Ker jo je razžalil, ga je ovdarila sodišču, da je poročil lastno sestro.

Sodišče se je zavzelo za to zadevo, vendar je moža kmalu odpustilo, ker se je uverilo, da ga ne zadene nobena krivda. Mož je bil namreč kot nezakonsko dete izročen tujim ljudem v oskrbo. Mati, ki se ni brigala zanj, je kasneje rodila hčerko. Ko je dekle odraslo, je v Landauu služila za natakari-co in tu se je seznanil njen lastni brat. Z njo ter jo poročil, ne da bi vedel, da je nevesta obenem njegova sestra.

× 110 milijonark se želi omožiti. Severda v Chicagu in ne kje drugje. V tem mestu prebiva namreč 150 žensk s premoženjem čez milijon dolarjev in samo 45 med njimi je omoženih. Med ostalimi 110 je 95 vdovic. Zanimivo je, da je večina teh bogatih nevest začela karijero kot delavke ali prodajalke v velikih modnih trgovinah. Še zanimivejša pa je, da te milijonarke ne morejo dobiti mož v Ameriki, čeprav je med njimi nekaj prav lepih in mladih. Pri nas bi jih gotovo dobile.

× Preiskava v sovjetski trgovski delegaciji v Londonu. V ponedeljek je angleška policija končala preiskavo v trgovski hiši »Arcos«. Isti dan je v zbornici notranji minister izjavil: Vojno ministrstvo me je 15. maja obvestilo, da razpolaga neka oseba ruske trgovske delegacije z važnim uradnim dokumentom. Informiral sem o tem zunanjega ministra in ministrskega predsednika. — Po dobljenem dovoljenju obel sem poveljil policijski preiskavo v ruskih prostorih. Preiskava je končana, vendar pogrešanega dokumenta niso našli. — Policija je pa zasegla nekaj papirjev, ki so v zvezi z izginulim dokumentom; leti se sedaj proučavajo in upam, da bom mogel v četrtek obširneje poročati o uspehu.

× Letalski hangar v plamenih. Na letališču v Schönhausnu je te dni izbruhnil katastrofalen požar, ki je naglo vpepelil tri velike letalske hangarje. Zgorela so štiri letala in en avtomobil. Požar sta zakrivila dva monterja, ki sta se z gorečo svečo približala zalogi bencina. Nastala je silna eksplozija in hipoma so bili hangarji v plamenih. Škoda je velika.

BELA SESTRA

Monumentalno filmsko delo v 11 velikih dejanjih. — Prekrasna vsebina. — Lepi naravni posnetki. — Izbruh Vezuva in njegova strahovitost. — Skrivnostna ljubezen bele nune. — Krasi igralci. — Izvrstna igra. — Vseled ogromne dolžine filma (oba dela v enem sporedu) se vrše predstave ob:

4., četrta na 8. in četrta na 10.

ELITNI KINO MATICA, najlepši kino v Ljubljani. Tel. 2124
Cene nezvišane. Sredina mesta.

Otroški voziček

zelo ceno naprodaj. — Ljubljana, Cegnarjeva ulica št. 6, pri tliče (pri Deželni bolnici). 1243

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom in elektriko — razsvetljava — oddam takoj gospodu. — Ponudbe pod »Cista/1247« na upravo »Slov. Naroda«.

Mamice!

30 otroških vozičkov raznih vzorcev se prav poceni razprodaja — v tovarni »Tribunus«, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 79/L

3000 Din posojila

išče gospod s stalno službo. — Garancija sigurna; plačam do bre obresti. — Ponudbe pod »Garancija/1245« na upravo »Slov. Naroda«.

Zložljivo posteljo

dobro ohranjeno — kupim takoj. — Ponudbe pod »Postelja/1244« na upravo »Slov. Naroda«.

Št. 13.806/ref IX.

Razpis.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo steklarskih, slikarskih in plesarskih del

pri zgradbi mestne 80 stanovanjske hiše na Ahaclevi cesti v Ljubljani.

Vse tozadavne podatke daje mestni gradbeni urad, Šolski drevored št. 2-II med uradnimi urami od 21. maja 1927 dalje.

Mestni magistrat ljubljanski, 1241

dne 16. maja 1927.

Dr. Zarnik l. r.

Pomlad!

Nogavice, kravate, srajce, rokavice, namramnice, žepni robci, nakit za obleke, otroške majice in nogavičke, nahrbtniki, palice, dežniki, kloti v vseh barvah, šifoni Solingen škarje, noži, potrebščine za krojače, čevljarje, tapetnike, šivilje in sedlarje. — Razna dišeča mila — samo pri

Josip Petelinc

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi

Najnižje cene! Ljubljana Točna potrežba!

Kraljevica

Tricetr ure oddaljeno s parnikom od Sušaka. Morske in solne kopeli na pesku.

Informacije daje: Društvo za promet stranca u Kraljevici

Mestni pogrebni svet.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom pretužno vest, da je naša mila hčerka in sestra gospodica

Marija Remic

v četrtek, dne 19. maja t. l. ob 5. uri zjutraj po kratki bolezni, previdena s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage rajnice se vrši v petek dne 20. maja 1927 ob 3. uri popoldne iz mrtvašnice, Stara pot 2 na pokopališče k Sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo darovale v cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 19. maja 1927.

Ivan Remic, brat in ostalo sorodstvo.

Dne 14. maja so bile izžrebane sledeče srečke, kupljene pri Zadrugi hranilnici r. z. z o. z. v Ljubljani, Sv. Petra c. št. 19.

Po Din 2000.— sta zadeli srečko št. 40.526, 23.487.

Po Din 500.— so zadeli sledeče srečke: 76.712, 76.725, 100.739, 5.722, 5.717, 15.482, 18.105, 18.142, 18.130, 18.190, 30.981, 30.903, 30.912, 30.911, 40.591, 40.549, 40.569, 40.590, 53.465, 53.444, 66.660, 66.604, 66.610, 66.639, 66.625, 79.040, 79.062, 91.732, 91.737, 91.784, 91.766, 91.747, 115.615, 115.637, 9.726, 11.544, 11.515, 11.534, 20.857, 20.877, 20.855, 20.890, 23.404, 23.432, 23.418, 34.188, 34.103, 34.176, 47.789, 47.761, 47.763, 48.576, 48.528, 59.365, 83.264, 83.203, 83.295, 83.243, 83.227, 86.397, 111.155, 111.150, 120.148, 120.138, 120.175, 120.122, 120.108, 38.708, 15.137, 15.122, 78.191, 78.188, 116.268, 116.256, 9.153, 9.103, 9.136, 9.142, 48.676, 48.606, 48.681, 48.649, 48.691, 48.652, 70.440, 70.430, 95.817, 95.843, 111.796, 111.768, 111.707, 111.620, 111.803, 111.847, 121.504, 121.681, 15.395, 15.347, 18.765, 29.910, 29.923, 56.272, 83.898, 85.972, 120.664, 122.817. —

Izplačevanje dobitkov od 15. junija do 28. septembra t. l.

Nekaj neizžrebanih srečk za V. razred je kupcem na razpolago.

Zadruga hranilnica r. z. z o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.